

## UZASADNIENIE

punktu 1 sentencji wyroku

Decyzją z 13.03.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. dokonał waloryzacji od 1.03.2019 r. emerytury przysługującej T. G. na podstawie ustawy z 14.12.2018 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r., poz. 39) oraz ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.), wskazując, że kwota świadczenia ustalonego na dzień 28.02.2019 r. ulega podwyższeniu poprzez pomnożenie przez wskaźnik waloryzacji 102,86 % i wynosi 2110,71 zł i wyjaśniając, że w związku z tym, że kwota podwyżki jest niższa niż 70 zł wobec tego wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego w dniu 28.02.2019 r. tj. 2052,02 zł kwoty waloryzacji, tj. 70 zł, konkludując, że emerytura po waloryzacji od 1.03.2019 r. wynosi 2122,02 zł. Zakład wskazał, że do emerytury przysługuje dodatek pielęgnacyjny w kwocie 222,01 zł. Organ rentowy podał, że od 1.03.2019 r. wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 1982,05 zł, a podstawa wymiaru emerytury po waloryzacji od 1.02.2019 r. wynosi 3189,35 zł /decyzja k. 119 akt ZUS/.

Decyzją z 6.05.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.), po rozpoznaniu wniosku T. G. z 17.04.2019 r. odmówił wnioskodawcy prawa do przeliczenia emerytury, argumentując, że wynagrodzenia za lata 1976 i 1978 zostały uwzględnione do ustalenia wysokości emerytury decyzją z 6.05.2015 r., a załączony pasek nie jest środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury wobec czego przyjęto w 1971 r. wynagrodzenie ustalone na podstawie załączonego angażu. Zakład wywodził, że wnioskodawca nie przedłożył nowych dowodów i nie ujawnił nowych okoliczności, które miałyby wpływ na wysokość świadczenia, konkludując, że brak podstaw do ponownego przeliczenia emerytury /decyzja k. 140 akt ZUS/.

Od obu powyższych decyzji odwołał się ubezpieczony, uznając je za krzywdzące, żądając by wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia ustalony decyzją z 12.08.2003 r. na 142,23% został zmieniony na 206,35%, a nadto ustalenia wysokości jego emerytury według wskaźnika obecnie obowiązującego oraz wyrównania wypłat emerytury od początku ich przyznania na podstawie w/w zmian, argumentując, że przedłożył do ZUS odnaleziony pasek wypłat z października 1971 r. oraz legitymację z dn. 23.09.1971 r., z której wynika, że uzyskał awans na stanowisko głównego projektanta, a nadto powołał się na orzeczenie SN z 7.12.2006 r., w którym Sąd Najwyższy wskazał, że wysokość świadczeń emerytalnych i rentowych może być wykazywana różnymi środkami dowodowymi, w tym zeznaniami świadków / odwołanie k. 3-12, k. 3-12 akt VIII U 2333/19/.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie obu odwołań, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie, wskazując, że złożone dokumenty przez wnioskodawcę wraz z odwołaniem od decyzji z 13.03.2019 r. zostały rozpoznane decyzją z 6.05.2019 r. /odpowiedzi na odwołania k. 27, k. 24 akt VIII U 2333/19/.

Postanowieniem z 17.06.2019 r. Sąd Okręgowy w Łodzi połączył sprawę VIII U 2333/19 o przeliczenie emerytury wnioskodawcy ze sprawą VIII U 1362/19 o wysokość waloryzacji świadczenia emerytalnego do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia za sygn. VIII U 1362/19 /k. 26 akt VIII U 2333/19/.

Na rozprawie w dn. 10.07.2019 r. wnioskodawca poparł odwołanie i oświadczył, że od 1977 r. wynagrodzenia się zmniejszyły, a od 1971 r. do 1976 r. łącznie wynagrodzenia były bardzo wysokie, nowym dowodem w sprawie jest angaż za październik 1971 r. oraz legitymacja potwierdzająca, że zajmował stanowisko głównego projektanta /e-prot. z 10.07.2019 r.: 00:09:07/.

W piśmie procesowym z dn. 4.12.2019 r. ZUS zarzucił, że ze złożonego przez wnioskodawcę oryginalnego paska nie wynika, że dotyczy on 1971 r., wskazano w nim X miesiąc bez podania roku /k. 58/

Na rozprawie w dn. 11.03.2020 r. - bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku w n/n sprawie - wnioskodawca poparł odwołanie i wniósł o przyznanie kwoty 650 zł netto do obecnie pobieranej emerytury bez względu na wyliczenia ZUS, a także wniósł o przeliczenie jego emerytury od początku gdy została mu przyznana /e-prot. z 11.03.2020 r.: 00:04:33/.

### **Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:**

Wnioskodawca T. G. urodził się (...), legitymuje się wykształceniem wyższym, z zawodu jest inżynierem /niesporne/.

Na mocy decyzji z 25.09.1996 r. wnioskodawca ma przyznaną emeryturę od 1.08.1996 r., tj. od ustania zatrudnienia /decyzja k. 28 akt ZUS/.

W dn. 17.04.2019 r. T. G. złożył kolejny wniosek o przeliczenie emerytury, do którego dołączył kartę wynagrodzeń za 1976 r., kserokopię karty wynagrodzenia za 1978 r. oraz pasek z wynagrodzeniem za październik 1971 r. /niesporne, wniosek wraz załącznikami w aktach ZUS/.

Zgodnie ze świadectwem pracy z 1.08.1980 r. od 1.04.1970 r. do 31.07.1980 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Ośrodku (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku: starszego projektanta, kierownika Pracowni Mechanicznej, starszego specjalisty techniki mechanicznej /świadectwo pracy k. 8 akt ZUS/.

Zgodnie z legitymacją wystawioną przez w/w pracodawcę w dn. 23.09.1971 r. wnioskodawca pracował na stanowisku głównego projektanta /kopia legitymacji k. 8, k. 23 akt VIII U 2333/19/.

Zgodnie z umową o pracę od 1.04.1970 r. wnioskodawca na stanowisku starszego projektanta otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 3300 zł miesięczne i premię uznaniową /umowa o pracę k. 55 akt ZUS/.

W spornym okresie wnioskodawca miał wypłacane premie kwartalne /niesporne, okoliczność przyznana przez wnioskodawcę e-prot. z 20.11.2019 r.: 00:02:48, okoliczność przyznana przez ZUS k. 41, karty wynagrodzeń w aktach ZUS/.

Zgodnie z paskiem wynagrodzenia za październik 1971 r. wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 4000 zł, 200 zł tytułem dodatku funkcyjnego i premię kwartalną w wysokości 9148 zł /pasek wynagrodzenia za październik 1971 r. k. 139 akt ZUS/.

Zgodnie z angażem z 1.03.1973 r. wnioskodawca od 1.01.1973 r. otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 4300 zł + 300 zł + premia /angaż k. 36 akt ZUS/.

Zgodnie z kartą wynagrodzeń za 1976 r. wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie miesięczne zasadnicze w wysokości 4300 zł, 300 zł dodatku funkcyjnego /karta wynagrodzeń z 1976 r. k. 137 akt ZUS/.

Zgodnie z kartą wynagrodzeń za 1978 r. wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie miesięczne zasadnicze w wysokości 5000 zł, 800 zł dodatku funkcyjnego /karta wynagrodzeń z 1976 r. k. 138 akt ZUS/.

Wynagrodzenia wnioskodawcy wynikające z kart wynagrodzeń z lat 1976 i 1978 zostały przez ZUS uwzględnione w decyzji z 6.05.2015 r. /decyzja z załącznikiem k. 18-20 plik II akt ZUS/.

Zgodnie z zachowaną dokumentacją ze spornego okresu zatrudnienia ubezpieczony uzyskał:

- w 1971 r. łączne wynagrodzenie w kwocie 51613 zł, a w tym:

a) od stycznia do września 1971 r. wynagrodzenie miesięczne w wysokości po 3300 zł, co dało razem 29700 zł (3300 zł x 9 miesięcy),

b) od października do grudnia w 1971 r. wynagrodzenie miesięczne w wysokości 4255 zł (4000 zł + 200 zł + 55 zł) oraz 1 premię kwartalną 9148 zł, co dało razem 21913 zł (3x4255 zł + 9148 zł),

- w 1972 r. łączne wynagrodzenie w kwocie 87.652 zł, a w tym: wynagrodzenie miesięczne po 4255 zł tj. 4255 zł x 12 miesięcy co dało 51060 zł oraz 4 premie kwartalne po 9148 zł tj. 4 x 9148 zł co dało 36.592 zł,
- w 1973 r. łączne wynagrodzenie w kwocie 91792 zł, a w tym wynagrodzenie miesięczne po 4600 zł (4300 zł + 300 zł), tj. 4600 zł x 12 miesięcy co dało 55200 zł, oraz 4 premie kwartalne po 9148 zł czyli 9148 zł x 4 co dało 36592 zł.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych, tj. 1958-1981, z uwzględnieniem spornych lat 1971-1975, przy przyjęciu wynagrodzenia obliczonego na podstawie paska wynagrodzeń z października 1971 r. z uwzględnieniem składników wynagrodzenia wskazanych w pasku i premii wypłacanej kwartalnie oraz przy przyjęciu angażu z 1.01.1973 r. - wyniósł 162,14%, a emerytura ubezpieczonego przy przyjęciu tego wskaźnika wynosi 2323,47 zł brutto.

Wskaźnik 162,14% został wyliczony przy przyjęciu niżej wskazanych kwot:

- 1958 rok – 0 zł;
- 1959 rok – 1200 zł;
- 1960 rok – 2400 zł;
- 1961 rok – 0 zł;
- 1962 rok – 5149 zł;
- 1963 rok – 8850 zł;
- 1964 rok – 22000 zł;
- 1965 rok – 27600 zł;
- 1966 rok – 31200 zł;
- 1967 rok – 39967 zł;
- 1968 rok – 44400 zł;
- 1969 rok – 45150 zł;
- 1970 rok – 41250 zł;
- 1971 rok – 51613 zł;
- 1972 rok – 87652 zł;
- 1973 rok – 91792 zł;
- 1974 rok – 91792 zł,
- 1975 rok – 91792 zł,

-1976 rok – 141300 zł,

-1977 rok – 92598 zł,

-1978 rok – 93600 zł,

-1979 rok – 90849 zł,

-1980 rok – 55630 zł,

-1981 – 22500 zł,

/wyliczenia hipotetycznego wskaźnika przez ZUS k. 58-64/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach emerytalnych wnioskodawcy. Sąd oparł się w szczególności na angażu z 1973 r. od 1.01.1973 r., nowym pasku wynagrodzeń z października 1971 r., a także na hipotetycznym wyliczeniu ZUS z dnia 4.12.2019 r., które nie było kwestionowane przez wnioskodawcę pod względem rachunkowym.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Odwołanie od decyzji z 6.05.2019 r. dotyczącej przeliczenia emerytury skutkuje zmianą kwestionowanej decyzji.

Zgodnie z treścią art.114 ust.1 pkt 1 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 1270 ze zm.) wysokość świadczeń emerytalno – rentowych ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na ich wysokość, a także w myśl art. 114 ust 1 pkt 6, gdy nieprawidłowe obliczenie wysokości świadczenia nastąpiło na skutek błędu organu rentowego oraz w okolicznościach wskazanych w art. 114 ust 1 pkt 2 do 5.

Z cytowanego przepisu art. 114 ust. 1 w/w ustawy wynika, iż warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest uzyskanie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na prawo do tych świadczeń lub ich wysokość /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 231/99 - OSNAPiUS 2000 nr 19 poz. 734; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r. III UZP 5/03 - OSNAPiUS rok 2003, Nr 18, poz. 442/.

Zwrot "przedłożenie nowych dowodów" oznacza zgłoszenie każdego prawnie dopuszczalnego środka dowodowego, stanowiącego potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed wydaniem decyzji, a mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokość. Natomiast użyte w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej pojęcie "ujawnienie okoliczności" oznacza powołanie się na fakty dotyczące ogółu wymagań formalnych i materialnych związanych z ustaleniem przez organ rentowy prawa do świadczenia lub wysokości świadczenia. Są to określone w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokości np. staż pracy, wiek, niezdolność do pracy, ale także uchybienia przez organ rentowy normom prawa procesowego lub materialnego, wpływające potencjalnie na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną z mocy prawa sytuacją prawną osoby zainteresowanej (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2014 r., I UK 322/13, LEX nr 1444596 oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 11 grudnia 2015 r., III AUa 1087/15, LEX nr 1979499).

Stosownie do treści z art.111 ust.1 ustawy wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art.15 tej Ustawy, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty - a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Zgodnie z treścią art.15 ust.1 ww. ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust.4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

W myśl zaś art. 15 ust 6 Ustawy emerytalnej na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

W celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

Mając powyższe na uwadze należy podkreślić, że skoro postępowanie z odwołania wnioskodawcy od decyzji z 6.05.2019 r. zostało wszczęte w oparciu o wniosek z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to obowiązkiem organu rentowego a następnie Sądu orzekającego, była w pierwszej kolejności ocena, czy wystąpiły określone w tym przepisie przesłanki umożliwiające merytoryczne rozpoznanie wniosku. Należało zatem ustalić i ocenić, czy wnioskodawca przedłożył nowe dowody mogące mieć wpływ na zmianę poprzedniej decyzji odmawiającej mu prawa ponownego ustalenia wysokości świadczenia, ewentualnie, czy ujawniły się takie okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mogły rzutować na prawo do ponownego ustalenia wysokości emerytury.

Do ustalania podstawy wymiaru świadczeń przyjmuje się zarobki objęte obowiązkiem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Oznacza to zatem, że przyjmuje się te składniki wynagrodzenia, które w rozumieniu przepisów o podstawie wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, obowiązujących w danym okresie, podlegały składce na to ubezpieczenie.

Wskazać należy, że zgodnie z § 21 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2011 roku, nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia,

dochodu, przychodu lub uposażenia. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku obowiązuje od 23 listopada 2011 roku i ma zastosowanie do wniosków w sprawach świadczeń złożonych od daty jego wejścia w życie.

Zastąpiło ono Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 roku, nr 10, poz. 49, ze zm.), które dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości określało w sposób podobny. I tak zgodnie z § 20 punkt 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty dla pracowników były zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków.

Osoba ubiegającą się o emeryturę lub rentę musi więc wykazać wysokość przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, a jeżeli była pracownikiem - wysokość wynagrodzenia. Za podstawę wymiaru emerytury przyjmuje się kwotę wynagrodzenia udowodnioną przez zainteresowanego, która nie musi odpowiadać wysokości faktycznie uzyskanego wynagrodzenia.

Orzeczenia Sądu Najwyższego jakie zapadły jeszcze na gruncie cytowanego powyżej Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku są zgodne co do tego, że ograniczenie co do środków dowodowych wynikające z §20 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku obowiązujące w postępowaniu przed organem rentowym nie ma zastosowania w postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za celowe i pożądane. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, iż w postępowaniu sądowym nie obowiązuje ograniczenie co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określanych w § 20 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, Lex nr 32696). W sprawach emerytalno – rentowych wyliczenie wysokości świadczenia może nastąpić jedynie na podstawie zarobków faktycznie otrzymanych i to tych, od których istniał obowiązek odprowadzania składki na ubezpieczenie społeczne, co wynika jednoznacznie z treści art.15 ww. Ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W postępowaniu cywilnym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawie o przeliczenie wysokości emerytury możliwe jest dopuszczenie i przeprowadzenie wszelkich dowodów, w tym także dowodu z zeznań świadków lub przesłuchania samego ubezpieczonego lub innych pracowników. Nie jest jednak możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o jakąś hipotetyczną uśrednioną wielkość wynagrodzenia uzyskiwanego przez ubezpieczonego, bowiem uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 roku, I UK 36/07, Lex nr 390123). Co za tym idzie, zasada obliczania świadczeń w oparciu o rzeczywiste zarobki nie może zostać zastąpiona domniemaniem wynagrodzenia w danym roku kalendarzowym. Zgodnie zaś ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 stycznia 1998 roku (II UKN 440/97, Lex nr 34199), zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Prymat nadany dokumentacji pracowniczej prowadzi do gradacji mocy dowodowej polegającej na tym, że dokumentacja ta stanowi podstawę weryfikacji pozostałych dowodów przedłożonych przez strony.

Wysokość uzyskiwanego uposażenia może być zatem ustalana także przy pomocy innych pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia zainteresowanego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku sygn. akt II UKN 186/97, Lex 32696; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006 roku sygn. I UK

115/06, Lex 303869). Przy czym nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń ubezpieczonego. Twierdzenia te muszą być udowodnione.

Sąd Okręgowy w Łodzi podziela ww. stanowiska podobnie jak stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 3 września 2013 roku o sygnaturze akt III AUa 303/13 (Lex nr 1366097), że Sąd nie może ustalać wysokości zarobków na podstawie przypuszczeń i uśrednień. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być bowiem uwzględnione tylko wynagrodzenie faktyczne uzyskane przez zainteresowanego w danym okresie. Jego wysokość musi być niewątpliwa i bezwarunkowa. Podkreślić bowiem należy, iż stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, a określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, zwłaszcza przypadku wykonywania pracy na akordzie, ponieważ zostały wyznaczone pomiędzy pracodawcą a jego konkretnym pracownikiem.

Rzeczą sądu w sprawach o wysokość emerytury jest dokładne ustalenie wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez ubezpieczonego w danym okresie. Zarobki za poszczególne miesiące i wybrane lata kalendarzowe wykazane muszą być w sposób nie budzący wątpliwości w ściśle określonej kwotowo wysokości i co do odprowadzonych od nich składek na ubezpieczenie społeczne. Nie można natomiast przyjmować wysokości wynagrodzenia opartego wyłącznie na przypuszczeniach, czy też twierdzeniach ubezpieczonego, jak też dowodach niejasnych. Przepisy prawa ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalanie wynagrodzeń w sposób przybliżony. / tak wyrok SA w Łodzi z dnia 19.10.2016, III AUa 2185/15LEX nr 2152862/.

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy a następnie kwoty świadczenia emerytalnego.

W niniejszym postępowaniu istota sporu sprowadzała się do ustalenia czy ubezpieczony w spornym okresie osiągał wynagrodzenie w wyższej wysokości niż zarobki, które przyjął organ rentowy przy ustalaniu kwoty należnego mu świadczenia. Bezspornym bowiem było, że ustalenie wyższych zarobków przekładałoby się na wysokość należnego mu świadczenia emerytalnego.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie w pkt 1 wyroku na dokonany hipotetycznym wyliczeniu ZUS, które nie było kwestionowane przez wnioskodawcę pod względem rachunkowym i w ocenie Sądu było miarodajne w stosunku do przedstawionych dowodów i wiarygodne oraz zgodne też z praktyką sądową i orzecznictwem w tego rodzaju sprawach. W wyliczeniu tym uwzględniono bowiem wynikające z paska wynagrodzenia za październik 1971 r. przy przyjęciu składników wynagrodzenia wskazanych w pasku i premii wypłacanej kwartalnie oraz przy przyjęciu angażu od 1.01.1973 r.

Dokonując wszechstronnej analizy zgromadzonego w sprawie materiału procesowego Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że skarżący w toku postępowania przed organem rentowym wywołany złożeniem wniosku z dnia 17.04.2019 r. spełnił przesłanki wniosku o ponowne ustalenie prawa do emerytury na zasadach określonych w art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, albowiem dołączył zupełnie nowy dowód w postaci w/w paska wynagrodzenia za październik 1971 r., z którego m.in. wynika wysokość jego premii kwartalnej. Sąd miał na uwadze, że wnioskodawca przyznał wprost, że otrzymywał przedmiotową premię kwartalnie. Również ZUS przyznał, że z kart wynagrodzeń wynika, że wnioskodawca otrzymywał premię kwartalną.

Dodać należy, że dokumenty w postaci kart wynagrodzeń z lat 1976 i 1978 i wynikające z nich wynagrodzenia były już uwzględnione w decyzji z 6.05.2015 r. a także, że kwestia uwzględnienia wynagrodzenia od 1.04.1970 r. do 31.07.1980 r. była już przedmiotem oceny sądu, w poprzednich postępowaniach VIII U 12/00 Sądu Okręgowego w Łodzi, który wyrokiem oddalił odwołanie, a następnie Sąd Apelacyjny wyrokiem w sprawie III AUa 624/01 oddalił apelację ubezpieczonego tym samym stwierdzając prawidłowość decyzji z 11.10.1999 r.

Sąd Okręgowy zważył jednocześnie, że zgodnie z ustaloną linią orzecniczą Sądów Okręgowych, Apelacyjnych i Sądu Najwyższego w przypadku braku dokumentacji placowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację z akt osobowych, taką jak min.: umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia uwzględniając tylko „pewne” składnik wynagrodzenia, wypłacane w danym okresie stale i w określonej wysokości przy przyjęciu wymiaru czasu pracy udowodnionego przez ubezpieczonego co też Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie uczynił uznając, że wnioskodawca złożył zupełnie nowy dowód w postaci paska wynagrodzenia za październik 1971 r., w którym m.in. podana jest wysokość premii kwartalnej (wnioskodawca i ZUS nie byli w sporze co do okoliczności wypłaty kwartalnej premii) oraz, że dowodem, który również winien być uwzględniony przy wyliczeniach wynagrodzenia skarżącego jest angaż z 1973 r., w którym podano wynagrodzenie od 1.01.1973r. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 11 grudnia 2017 roku w sprawie III AUa 1071/16 opublikowany LEX nr 2423321, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 sierpnia 2016 roku w sprawie III AUa 1723/15 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 24 maja 2016 roku w sprawie III AUa 119/16 opublikowany L. do art. 114 Ustawy emerytalnej, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 października 2015 roku w sprawie III AUa 822/15 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej, wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 18 września 2013 roku w sprawie V U 466/13 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 lutego 2013 roku w sprawie III AUa 1024/12 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej ).

Mając na względzie powyższe okoliczności oraz treść przepisu art. 114 ust 1 cytowanej powyżej Ustawy emerytalnej Sąd doszedł do wniosku, iż zaszyły przesłanki w niniejszej sprawie do zastosowania tego przepisu.

Wnioskodawca odwołał się od nowej decyzji odmawiającej przeliczenia emerytury z 6.05.2019 r. oraz przedstawił nowy dowód w postaci paska wynagrodzenia za październik 1971 r., którym ani organ rentowy, ani Sąd we wcześniejszych sprawach nie dysponował.

Sprawa tocząca się w wyniku złożenia nowego wniosku oraz wydania przez ZUS nowej decyzji nie jest sprawą o to samo roszczenie, które było już przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie poprzednio zakończonej wyrokiem lecz sprawą o nowe roszczenie. Dlatego też wobec przedłożenia przez wnioskodawcę nowych dowodów zachodziła możliwość ponownego rozpoznania jego roszczenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 7 listopada 2016 roku w sprawie III AUa 1003/16 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej i wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 czerwca 2016 roku w sprawie III AUa 315/16 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej).

Wskazane wyżej „ujawnione okoliczności”, o których mowa w art. 114 Ustawy emerytalnej istniejące przed wydaniem decyzji mogą być okolicznościami wcześniej nieuwzględnionymi przez ZUS przy czym nie jest to istotne czy organ ten nie uwzględnił ich z własnego zaniedbania czy winy strony (por. wyrok Sądu Najwyższego Izby Pracy z dnia 15 października 2015 roku w sprawie I UK 461/14 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 czerwca 2015 roku w sprawie III AUa 1453/14 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 8 października 2013 roku w sprawie III AUa 136/13 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej i wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 października 2013 roku w sprawie III AUa 184/13 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej).

W przypadku „ujawnionych okoliczności” wskazanych w art. 114 tej Ustawy nie muszą być afirmowane cechą „nowości”, a wystarczającym jest aby miały wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość (por. wyrok Sądu Najwyższego Izby Pracy z dnia 20 lutego 2014 roku w sprawie III UK 63/13 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej).

W ocenie Sądu w hipotetycznym wyliczeniu ZUS wynagrodzenia wnioskodawcy na podstawie nowego dowodu w postaci paska wynagrodzenia z października 1971 r., tj. z uwzględnieniem m.in. wysokości premii kwartalnej, a nadto na podstawie angażu z 1973 r. pozwoliły na wyliczenie na tej podstawie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy, który wyniósł 162,14% i okazał się wyższy od dotychczas przyjmowanego przez organ rentowy.



Wobec powyższego Sąd, na podstawie art.477<sup>14</sup>§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. do ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury 162,14% poczynając od dnia 1 kwietnia 2019 roku tj. pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono wniosek o przeliczenie emerytury, zgodnie z art. 129 ust. 1 w/w ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

A.P.